

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ДРУГИ
СМЈЕР: ОПШТИ И ПРИРОДНО – МАТЕМАТИЧКИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи број часова: 36

Седмични број часова: 1

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Наставни предмет музичка култура усмјерен је на развијање трајног интересовања, љубави и позитивног односа ученика према музици и умјетности уопште, као и на формирање потребе за активним и свјесним учешћем у музичком и културном животу. Кроз систематско и осмишљено вођење наставног процеса, овај предмет подстиче развој музичког сензибилитета и музикалности ученика, као и њихових креативних, естетских, когнитивних и критичких способности. Настава је усмјерена на оспособљавање ученика да музичко дјело доживе, разумију, анализирају и вреднују, чиме се формира образован и активан слушалац музике. Сврха наставе није искључиво стицање знања о музици, већ и развијање способности музичког изражавања, сарадње и комуникације кроз различите облике музичког искуства, као и изградња музичког укуса и критичког односа према умјетничким садржајима. Посебан значај имају активности слушања, извођења и стваралаштва, кроз које ученици стичу функционална знања и развијају лични однос према музици. Наставни предмет музичка култура доприноси подизању општег културног нивоа ученика, развоју естетске свијести, емоционалне интелигенције и социјалних компетенција, као и његовању хуманистичких вриједности. Кроз заједничко музицирање и доживљај умјетности, ученици се подстичу на активну друштвену интеракцију и учешће у културном животу заједнице. Посебан аспект сврхе огледа се у развијању свијести о значају очувања и његовања музичке традиције и културног наслеђа сопственог народа, као и у поштовању и разумијевању музичке културе других народа. На тај начин, наставни предмет доприноси развоју интеркултуралне компетенције, толеранције и отворености према различитим културним изразима. У савременом образовном контексту, музичка култура подстиче развој дигиталне и медијске писмености, као и критичку и креативну употребу савремених технологија, укључујући и вјештачку интелигенцију, у доживљају, анализи и презентацији музике, чиме се ученици оспособљавају за активан и одговоран однос према музичкој култури у савременом друштву.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе предмета музичка култура јесте да, кроз подстицање, развијање и систематско његовање интересовања, навика и потребе за слушањем и репродукцијом вриједних музичких остварења, код ученика развија љубав према музици, музичкој умјетности и умјетности уопште. Настава је усмјерена и на развој креативних и интелектуалних способности ученика, као и на формирање и његовање музичког укуса, чиме се доприноси њиховом естетском и хуманом развоју. Посебна улога наставе музичке културе огледа се

и у васпитању ученика кроз развој емоционалне осјетљивости, етичких вриједности, одговорности, сарадње и поштовања према другима и различитим културним изразима. Кроз наставни процес подстиче се социјализација ученика, развој осјећаја припадности културном простору и свијести о вриједностима националне и свјетске музичке баштине, као и развој интеркултуралног разумијевања и поштовања различитих културних израза, те оспособљавање ученика за самостално и критичко праћење концерата, музичких манифестација и других умјетничких садржаја из области умјетничке, духовне, традиционалне и савремене музике, као и за активно учешће у културном и друштвеном животу заједнице. Кроз систематско музичко образовање, ученици стичу основна знања и вјештине које доприносе подизању нивоа њихове музичке писмености, опште културе и способности активног и критичког односа према умјетничким садржајима.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Посебни циљеви наставе предмета Музичка култура су да:

- развија музичку креативност и продуктивност ученика кроз активно бављење музиком;
- обogaђује и оплемењује друштвено-емоционални развој ученика, те развија навику прихватања музичке умјетности и културе као саставног дијела свакодневног живота;
- оспособљава ученике за разумијевање и примјену изражајних средстава музичке умјетности и музичке терминологије у анализи музичких дјела;
- развија способност препознавања и разликовања музике различитих стилских епоха, врста и жанрова, као и естетског доживљаја и критичког расуђивања;
- оспособљава ученике за препознавање најзначајнијих музичких дјела, извођачких састава, инструмената и основних музичких облика, те разумијевање историјског, друштвеног и социолошког контекста настанка и развоја музичке умјетности;
- развија способност слушне концентрације, музичке перцепције и меморије кроз активно слушање и извођење музике;
- подстиче развијање навике слушања вриједних музичких дјела, формирање позитивног односа према музичкој умјетности, праћење музичког живота и савремених музичких токова, те изградњу личне фонотеке;
- развија музички укус и критички однос према музици и умјетности, те оспособљава ученике за критичко сагледавање музичких садржаја у медијима и савременом дигиталном окружењу;
- усмјерава ученике на упознавање и вредновање националног (народног и умјетничког) музичког стваралаштва кроз слушање, перцепцију и извођење (пјевање/свирање), те развија свијест о значају очувања културне традиције и националног идентитета;

- оспособљава ученике за разумијевање и вредновање савремене музике, упознаје их са савременим обрадама умјетничке и традиционалне музике, те развија способност анализе музичких жанрова у циљу развоја критичког мишљења о умјетничкој и популарној музици;
- његује хорско, оркестарско и камерно музицирање у школи, те подстиче активно учешће ученика у школским музичким активностима и развој сарадње и тимског рада;
- подстиче ученике на активно учешће у музичком и културном животу заједнице, те на праћење културних дешавања кроз организоване и самосталне посјете концертима и музичким манифестацијама;
- доприноси васпитању ученика у духу хуманизма, патриотизма и интернационализма;
- подстиче интердисциплинарно повезивање музичке културе са другим наставним предметима, те оспособљава ученике за уочавање и примјену музике у различитим областима умјетности и науке.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Од музике првобитне људске заједнице до романтизма - репетиторијум градива**
- 2. Музика романтизма**
- 3. Импресионизам**
- 4. Умјетничка музика XX вијека**
- 5. Пuteви развоја блуза, цеза, рока и популарне забавне музике код нас и у свијету**
- 6. Примијењена музика**
- 7. Музика као предмет психологије**
- 8. Музички аматеризам**
- 9. Додатне активности, систематизација и провјера знања**

Наставна тема: Од музике првобитне људске заједнице до романтизма – репетиторијум градива			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - хронолошки класификује стилске епохе обрађене у претходном разреду: - именује стилске епохе обрађене у претходном разреду: - разликује стилске епохе обрађене у претходном разреду: - наведе најзначајније представнике; - повеже слушане примјере са одговарајућим стилским епохама и жанровима; - разликује основне музичке жанрове; - препозна слушане музичке примјере из наставе првог разреда: - примијени стечена знања кроз извођење и препознавање обрађених музичких примјера.	Ученик ће да: на основу слушних примјера и интернет садржаја из области умјетности и историје наведе и препозна основне карактеристике стилских епоха од првобитне музике до романтизма и идентификује најзначајније представнике и дјела.	Предмет: - Ликовна култура - Српски језик и књижевност	Тема: - Барокна умјетност - Барок, Просвјетитељство и класицизам

Наставна тема: Музика романтизма			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике музике романтизма и њен историјски и стилски контекст; - упореди различите музичке облике и изразе романтизма; - препозна слушане примјере клавирске музике и соло пјесме романтизма; - опише слушане примјере клавирске музике и соло пјесме романтизма; - наброји најпознатија дјела представника романтизма; - објасни појам програмске музике; - наведе представнике програмске музике и позноромантичарске симфоније; - наброји најпознатија дјела представника програмске музике и	Ученик ће да: - дискутује о утицају историјског контекста, друштвених прилика и идеје националног на развој музике романтизма, те прави поређење романтизма и претходних епоха; - слуша и анализира музичке примјере, уочава одлике музичког језика и облика романтизма; - на основу слушних примјера, уочава особине стваралаштва Шопена, Листа, Шуберта и Шумана; Слушање музике: Ф. Шопен – <i>Валцер бр. 7, оп. 64 бр. 2 (цис-мол)</i> Ф. Лист – <i>Мађарска рапсодија бр. 2</i> Р. Шуман – <i>Сањарење</i> Ф. Шуберт – <i>Ave Maria</i> Ф. Менделсон – <i>Концерт за виолину у е-молу</i>; повезује програмске садржаје са слушним примјерима; Слушање музике: Х. Берлиоз – <i>Фантастична симфонија</i> (II и V став) Ф. Лист – <i>Прелиди</i>, симфонијска поема бр. 3	Предмет: - Ликовна култура - Историја - Српски језик и књижевност	Тема: - Умјетност 19. вијека - Европа и свијет у 18. и 19. вијеку, Српски национални покрети у 19. вијеку, Међународни односи између 1878. и 1912. године, Српске земље између 1878. и 1912. године - Романтизам у европској књижевности, Романтизам у српској књижевности, Реализам у европској и српској књижевности, Језичка култура

позноромантичарске симфоније; • разликује сценске музичке жанрове (опера, оперета, балет, мјузикл); • препозна слушане примјере; • наведе најпознатија дјела; и идентификује стилске одлике словенских националних школа (руска и чешка);	• Ј. Брамс – <i>Мађарска игра бр. 5</i>; • на основу музичких примјера, објасни појам белканто пјевања, истражи на интернету најпознатије свјетске и домаће соло пјеваче; Слушање музике: • Ђ. Росини – <i>Увертира</i> (Севиљски берберин) • К. М. Вебер – <i>Хор ловаца</i> из опере <i>Чаробни стрелац</i> • Р. Вагнер – <i>Јахање валкира</i> • Ђ. Верди – Арија <i>La dona e mobile</i> из опере <i>Риголето</i> (Лучиано Павароти) • Ђ. Верди – Арија <i>Caro nome</i> из опере <i>Риголето</i> • Ђ. Верди – <i>Хор Јевреја</i> из опере <i>Набуко</i> • Ж. Бизе – <i>Хабанера</i> и <i>Пјесма тореадора</i> из опере <i>Кармен</i> • Ж. Оффенбах – <i>Кан-кан</i> из оперете <i>Орфеј у подземљу</i> • Ј. Штраус – <i>Увертира</i> из оперете <i>Слијепи миш</i> • Ђ. Пучини – Арија <i>Un bel di vedremo</i> из опере <i>Мадам Батерфлај</i> (Марија Калас) • Г. Дермот – <i>Дај нам сунца</i> из мјузикла <i>Коса</i>; • на основу слушних и видео примјера, упоређује стваралаштво представника		
---	--	--	--

• упореди стилске одлике словенских националних школа; • препозна слушане примјере; • наведе најпознатија дјела представника; • препозна, народне и староградске пјесме Босне и Херцеговине; • изводи народне и староградске пјесме Босне и Херцеговине; • анализира народне и староградске пјесме Босне и Херцеговине; • објасни њихов значај у музичкој традицији; • препозна народне и староградске пјесме Србије; • изводи народне и староградске пјесме Србије; • упореди народне и староградске пјесме Србије са сродним	руске и чешке националне школе; Слушање музике: • А. Бородин – <i>Половецке игре</i> из опере <i>Кнез Игор</i> • М. П. Мусоргски – <i>Сlike са изложбе (Стари замак)</i> • П. И. Чајковски – <i>Клавирски концерт у бе-молу</i> • П. И. Чајковски – <i>Лабудово језеро</i> (балет) • П. И. Чајковски – <i>Крцко Орашчић</i> (балет) • Б. Сметана – <i>Влтава</i> • А. Дворжак – <i>Словенске игра ге-мол, оп. 46 бр. 8;</i> • дискутује о значају музичког фолклора; Слушање музике и пјевање пјесама: • Ф. Кухач, Л. Куба, В. Милошевић, Ц. Рихтман (<i>Повила се б'јела лоза винова, Сјај мјесече сваку божју вече, Запјевала булбул птица, На крај села чађава механа, Кад ја пођох на Бембашу, Емина...</i>); • дискутује о друштвено-историјским околностима које су утицале на развој музичког живота у Србији; Слушање музике и пјевање пјесама: • <i>Густа ми магла паднала, Свилен конач, Тамо далеко, Крај језера, Бољујем ја...</i>		
---	--	--	--

примјерима из региона; • објасни значај К. Станковића и Д. Јенка; • наведе њихова најзначајнија дјела; • учествује у репродукцији примјера обрађених на часу; • наведе основне карактеристике стваралаштва С. С. Мокрањца; • препозна његове руковети; • учествује у извођењу руковети С. С. Мокрањца; • објасни карактеристике српске духовне музике XIX вијека; • препозна слушане примјере; • процијени њихов изражајни и духовни значај; • учествује у заједничкој репродукцији; • процијени изражајне и естетске домете слушаних дјела; • аргументује сопствени доживљај музике.	• дискутује о развоју музичког школства у Србији; Слушање музике и пјевање пјесама: • К. Станковић – <i>Што се боре мисли моје</i> • Д. Јенко – <i>Боже правде</i> • Д. Јенко – <i>Српкиња</i>; • на основу слушних примјера, препознаје мјесто из којег потичу пјесме Мокрањчевих руковети; Слушање музике и пјевање пјесама: • С. С. Мокрањац – <i>Шеста руковет, Осма руковет, Десета руковет, Четрнаеста руковет</i> • <i>Осу се небо звездама, Разграна се грана јоргована, Расло ми је бадем дрво, Што Морава мутно тече, Биљана платно белеше...</i> • препознаје разлике између свјетовних и духовних дјела; Слушање музике и пјевање пјесама: • С. С. Мокрањац – <i>Тебе појем</i> • С. С. Мокрањац – <i>Иже херувими</i> • К. Станковић – <i>Достојно јест</i> • Ј. Маринковић – <i>Отче наш.</i> • слуша одабрана музичка дјела и усмено или писано износи своје утиске; • ликовно интерпретира доживљај слушане музике; • активно учествује у индивидуалном и групном музицирању.		
---	---	--	--

Наставна тема: Импесионизам			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наведе основне карактеристике музичког језика импесионизма; - препозна слушане примјере; - наведе најпознатија дјела представника.	Ученик ће да: - дискутује о карактеристикама импесионизма у ликовној умјетности и књижевности; - анализира слушне примјере и препознаје музичко-изражајна средства; Слушање музике: К. Дебиси – <i>Арабеска бр. 1</i> К. Дебиси – <i>Потонула катедрала</i> (прелид) М. Равел – <i>Болеро</i> М. Равел – <i>Tzigane</i>. - упореди импесионизам са претходним музичким стиливима и уочи разлике у музичком изразу; - процијени изражајне и естетске домете слушаних дјела и изрази сопствени доживљај музике; - слуша одабрана музичка дјела и усмено или писано износи своје утиске; - ликовно интерпретира доживљај слушане музике.	Предмет: - Ликовна култура - Историја - Српски језик и књижевност	Тема: - Модерна умјетност, Психолошки ефекти боје и облика - Међународни односи између 1878. и 1912. године, Српске земље између 1878. и 1912. године - Језичка култура

Наставна тема: Умјетничка музика XX вијека			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна основне одлике музике XX вијека; • наведе основне одлике музике XX вијека; • објасни основне одлике музике XX вијека; • уочи разноврсност стилова и музичких израза карактеристичних за овај период; • објасни основне одлике експресионизма у музици; • упоређи карактеристике националних школа у музици XX вијека; • објасни основне одлике неокласицизма и необарока; • препозна слушане примјере; • наведе најзначајније представнике;	Ученик ће да: • дискутује о друштвено-историјским околностима које су утицале на развој музике у XX вијеку; • анализира примјере, препознаје жанрове и одлике музичког језика; Слушање музике: • А. Шенберг – <i>Пјеро мјесечар</i> • А. Шенберг – <i>Пет клавијских комада оп. 23</i> • А. Берг – <i>Воцек</i> (почетна сцена из II чина); • анализира развој балетске умјетности у XX вијеку; Слушање музике: • И. Стравински – <i>Посвећење пролећа (Жртвена игра)</i> • И. Стравински – <i>Петрушка</i> (2. слика) • Б. Барток – <i>Румунске игре</i> • Б. Барток – <i>Allegro barbaro</i>; • дискутује о појави нео-праваца у музици XX вијека и уочава њихове карактеристике у слушним примјерима; Слушање музике: • П. Хиндемит – <i>Соната за клавир бр. 3</i> (Фуга); • К. Орф – <i>Carmina Burana</i> (Fortuna	Предмет: • Ликовна култура • Историја • Српски језик и књижевност	Тема: • Савремена умјетност • Међународни односи између 1878. и 1912. године, Српске земље између 1878. и 1912. године • Језичка култура

• препозна слушане примјере композитора из Босне и Херцеговине; • наведе најпознатија дјела; • учествује у заједничкој репродукцији примјера обрађених на часу; • препозна слушане примјере композитора српске музике XX вијека; • наведе њихова најзначајнија дјела; • учествује у заједничкој репродукцији примјера обрађених на часу; • упореди различите музичке правце XX вијека; • објасни њихову улогу у развоју савремене музике.	Imperatrix Mundi); • С. Прокофјев – <i>Класична симфонија Де-дур (I став)</i>; • уочава фолклорне елементе у слушним примјерима; Слушање музике: • В. Милошевић – <i>Пјесме са Змијања</i> • В. Комадина – <i>Поткозарје</i> • Ц. Рихтман – <i>Ходиљска свадба</i> • М. Позајић – <i>Босанске народне пјесме за мјешовити хор</i> • А. Смајловић – <i>Кончертино</i> • М. Пребанда – <i>Босанске „Пасторале“</i>; • упоређује развој музике у XX вијеку у БиХ и Србији; Слушање музике: • М. Милојевић – <i>Муха и комарац</i> • С. Христић – <i>Охридска легенда (Грлица)</i> • П. Коњовић – <i>Коштана, симфонијски триптихон - Велика чочечка игра</i> • М. Тајчевић – <i>Седам балканских игара</i> • К. Бабић – <i>Какав живот човек води.</i> • слуша одабрана музичка дјела и усмено или писано износи своје утиске; • ликовно интерпретира доживљај		
--	---	--	--

	слушане музике; • активно учествује у индивидуалном и групном музицирању.		
--	--	--	--

Наставна тема: Пuteви развоја блуза, цеза, рока и популарне забавне музике код нас и у свијету			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна слушане примјере; • објасни основне одлике и развојне правце блуза; • наведе најзначајније представнике овог музичког жанра;	Ученик ће да: • анализира слушне примјере и учествује у њиховој репродукцији; • на основу слушних примјера, уочава карактеристике блуз музике; Слушање музике: • Robert Johnson – <i>Sweet Home Chicago</i> • B.B. King / Eric Clapton / Buddy Guy / J. Vaughan – <i>Rock Me Baby</i> • The Rolling Stones – <i>Satisfaction</i> • Ray Charles – <i>Hit the Road Jack</i> • Jimi Hendrix – <i>Hey Joe</i> • Janis Joplin – <i>Mercedes Benz</i> • ZZ Top – <i>Tush</i> • Gary Moore – <i>Still Got the Blues</i>; • на основу слушних примјера, уочава карактеристике цез музике; Слушање музике:	Предмет: • Ликовна култура • Српски језик и књижевност	Тема: • Модерна умјетност, Савремена умјетност, „Street art“ • Језичка култура

• препозна слушане примјере; • објасни основне одлике и развојне правце цеза; • наведе најзначајније представнике овог музичког жанра; • препозна слушане примјере; • упоређи основне карактеристике поп и рок музике; • наведе најзначајније извођаче педесетих и шездесетих година XX вијека; • препозна слушане примјере; • опише развој поп и рок музике седамдесетих година XX вијека; • објасни основне стилске карактеристике; • наведе најзначајније извођаче овог периода;	• Louis Armstrong – <i>What a Wonderful World</i> • Billie Holiday – <i>I Cried for You</i> • Charlie Parker – <i>Tico Tico</i> • Miles Davis – <i>Tutu</i> • Herbie Hancock – <i>Cantaloupe Island</i> • Kenny G – <i>Silhouette</i> • Sade – <i>Smooth Operator</i> • Jamiroquai – <i>Cosmic Girl</i> • Incognito – <i>Talkin' Loud</i> • В. Маричић трио – <i>Расло ми је бадем дрво</i>; • на основу слушних примјера, уочава карактеристике поп и рок музике; Слушање музике: • Frank Sinatra – <i>My Way</i> • Elvis Presley – <i>Always on My Mind</i> • The Beatles – <i>Let It Be</i> • Queen – <i>Tie Your Mother Down</i>; • упоређује одлике поп и рок музике са одликама блуз и џез музике, наводи сличне жанрове; Слушање музике: • Bee Gees – <i>Staying Alive</i> • James Brown – <i>I Feel Good</i> • The Clash – <i>Should I Stay or Should I Go</i> • Led Zeppelin – <i>Whole Lotta Love</i> • AC/DC – <i>Thunderstruck</i>; • препознаје и анализира визуелни идентитет популарне музике		
--	--	--	--

• препозна слушане примјере; • анализира основне карактеристике поп и рок музике осамдесетих година XX вијека; • упореди основне карактеристике поп и рок музике осамдесетих година XX вијека; • објасни улогу медија и технолошког развоја у настанку нових музичких жанрова; • наведе најзначајније извођаче овог периода; • препозна слушане примјере; • упореди основне одлике поп и рок музике деведесетих година XX вијека и почетка XXI вијека; • објасни развој савремених музичких токова; • наведе најзначајније извођаче овог периода; • препозна примјере забавне, поп и	(омоти албума, сценски наступ, медијска презентација), повезује га са музичким стилом и уочава његову улогу у формирању музичке културе; Слушање музике: • Tina Turner – <i>Simply the Best</i> • Michael Jackson – <i>Billie Jean</i> • Duran Duran – <i>Come Undone</i> • MC Hammer – <i>U Can't Touch This</i> • Whitesnake – <i>Fool for Your Loving</i> • Metallica – <i>Enter Sandman</i>; • анализира музичке спотове и концертна извођења, уочава однос звука, сценског наступа и визуелног израза и објашњава њихову улогу у формирању музичког стила и идентитета извођача; Слушање музике: • Mariah Carey – <i>Without You</i> • Kylie Minogue – <i>I Should Be So Lucky</i> • Rihanna – <i>Umbrella</i> • Adele – <i>Someone Like You</i> • Alanis Morissette – <i>You Oughta Know</i> • Seal – <i>Crazy</i> • Red Hot Chili Peppers – <i>By the Way</i>; • анализира и изводи примјере поп музике са наших простора; Слушање музике:		
---	--	--	--

рок музике са простора бивше СФРЈ; • анализира примјере забавне, поп и рок музике са простора бивше СФРЈ; • изводи примјере забавне, поп и рок музике са простора бивше СФРЈ; • објасни њихов културни значај; • наведе најзначајније извођаче; • учествује у заједничком извођењу музичких примјера.	• З. Чолић – <i>Ти си ми у крви</i> • Ђ. Балашевић – <i>Неки нови клинци</i> • Ј. Стојаковић – <i>Што те нема</i> • В. Георгијев – <i>Реци ми да знам</i> • А. Ковач – <i>Ти</i>; • анализира и изводи примјере рок музике са наших простора; Слушање музике: • Корни група – <i>Бубе</i> • Индекси – <i>Баџила је све низ ријеку</i> • Бијело дугме – <i>Не спавај мала моја</i> • Рибља чорба – <i>Два динара друже</i> • ЕКВ – <i>Заједно</i> • Van Gogh – <i>Неко те има ноћас.</i> • слуша одабрана музичка дјела и усмено или писано износи своје утиске; • ликовно интерпретира доживљај слушане музике; • активно учествује у индивидуалном и групном музицирању.		
--	---	--	--

Наставна тема: Примијењена музика			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • препозна музичке теме из филмова, серија и других медија које су слушане и гледане на часу; • наведе музичке теме из филмова, серија и других медија које су слушане и гледане на часу; • објасни улогу музике у филму, позоришту, радију, телевизији и дигиталним медијима; • уочи функцију музике у обликовању атмосфере и радње; • учествује у практичним активностима снимања, обраде и презентације звучног материјала; • опише занимања музичког уредника и тонског сниматеља; • објасни њихову улогу у продукцији медијског садржаја; • објасни основне фазе снимања и обраде звука; • примиијени основне функције аудио-софвера (Audacity или сличан програм) за снимање и једноставну обраду звука.	Ученик ће да: • анализира примјере и уочава улогу музике у другим умјетностима и медијима; • процијени утицај музике на доживљај филмске или медијске сцене и аргументује свој став; Слушање музике: • Теме из филмова: <i>James Bond, The Godfather, Mission: Impossible, Titanic, The Pink Panther, Hair – Let the Sun Shine In; Национална класа</i> (Флојд), <i>Заборављени</i>; • на основу интернет садржаја, истражи музичке професије (музички уредник, тонски сниматељ) и основне фазе процеса снимања и обраде звука; • користи основне функције софтверског пакета Audacity (или сличног аудио-софвера) или вјештачку интелигенцију за једноставну обраду звука (снимање, резање, основна обрада); • посјети концерт и изнесе своја запажања о извођачима, програму и умјетничком доживљају.	Предмет: • Српски језик и књижевност	Тема: • Језичка култура

Наставна тема: Музика као предмет психологије			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: • наведе основне задатке психологије музике и њен значај у проучавању музичког доживљаја; • објасни основне задатке психологије музике и њен значај у проучавању музичког доживљаја; • објасни појам психоакустике; • опише основне карактеристике перцепције звука; • опише неуропсихолошку организацију музичких функција; • објасни улогу мозга у обради музике; • објасни појам музичке меморије; • разликује њене облике у процесу учења и извођења; • објасни појам музичких способности; • разликује њихове основне компоненте.	Ученик ће да: • на интернету истражи развој музичких способности и позитивне ефекте примјене музикотерапије; • дискутује о утицају музике на емоције, понашање и когнитивне процесе; • анализира утицај треме као психолошког стања на извођење музичког дјела.	Предмет: • Српски језик и књижевност • Психологија	Теме: • Језичка култура • Настанак и развој психологије, Когнитивни процеси, Емоционални процеси, Развој човјека, Даровитост и креативност

Наставна тема: Музички аматеризам			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - опише рад музичких аматерских удружења или ансамбла на подручју своје општине; - опише рад музичких аматерских удружења на подручју Републике Српске, Босне и Херцеговине и земаља у окружењу; - наброји најзначајније концертне дворане; - упореди улогу аматерских удружења у културном животу Републике Српске, Босне и Херцеговине и земаља у окружењу.	Ученик ће да: - дискутује о појму музичког аматеризма и улози музичких аматерских друштава, културних установа и концертних дворана у развоју музичког живота; - истражи и представи (усмено или писано) рад одабраног музичког ансамбла или институције из локалне средине или региона.	Предмет: - Српски језик и књижевност - ВРОЗ	Тема: - Језичка култура - Развој личности и здрави животни стилови

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

- Настава предмета музичка култура реализује се на основним дидактичко-методичким принципима и треба да представља смислену, динамичну и ученику прилагођену активност која не оптерећује ученике, већ подстиче интересовање, креативност и естетски доживљај.
- У наставном процесу потребно је користити различите наставне методе и облике рада који подстичу активну улогу ученика, развој критичког мишљења, истраживачког приступа и функционалног знања. Ученик треба да буде активан учесник и истраживач у наставном процесу, како у индивидуалном, тако и у групном облику рада.
- Примјењивати међупредметно повезивање засновано на исходима учења. У програму су дати приједлози предмета и тема са којима је могуће остварити корелације, а наставник може успостављати и друге облике повезивања уколико процијени да су оправдани и у функцији бољег разумијевања наставних садржаја и стицања функционалног знања. Препоручује се сарадња са наставницима других предмета, као и организовање заједничких STEAM часова и пројеката.
- У настави је неопходно користити очигледна наставна средства (дидактичке илустрације, аудио и аудио-визуелне материјале, савремену образовну и информационо-комуникациону технологију) и повезивати их са слушним примјерима и извођачком праксом. У савременом наставном процесу препоручује се и коришћење дигиталних алата и вјештачке интелигенције као подршке настави. Наставници могу користити алате засноване на вјештачкој интелигенцији за креирање наставних материјала, квизова, тестова, анализа музичких примјера, као и за индивидуализацију наставе и подстицање ученичке креативности, уз критички и педагошки одговоран приступ њиховој примјени.
- Користити уџбеник одобрен од Министарства просвјете и културе Републике Српске, као и другу стручну и умјетничку литературу, интернет садржаје и изворе који имају образовни карактер.
- Настава се заснива на непосредном доживљају музичког дјела, који се остварује кроз слушање, извођење и анализу. Упознавање музичког дјела обухвата и сагледавање његовог историјског контекста, ствараоца и стилских карактеристика. Садржаји се реализују кроз слушање или репродукцију музичких примјера, односно непосредан доживљај музичког дјела.
- Усмено излагање наставника треба да послужи као информација и подстицај за слушање и разумијевање музике када оно представља централни дио часа. Препоручује се структура часа која укључује приближно 20% излагања, 60% слушања музичког дјела у фрагментима или у цјелини, у зависности од примјера, и 20% анализе, разговора, закључивања и поновног слушања појединих дијелова композиције.
- Музички примјери обрађују се поступком активног слушања, уз претходно постављене задатке који усмјеравају пажњу ученика на битне музичке елементе.
- Приликом слушања музике потребно је радити на прожимању примјера из класичних стилова и жанрова са савременим обрадама и интерпретацијама, као и на њиховој међусобној компарацији у циљу развијања критичког слушања и разумијевања музичког израза у различитим стилским и жанровским контекстима.

- Активно учествовање ученика у репродукцији музике развија музичке, али и опште когнитивне способности, појачава сензибилитет за музику, подстиче интересовање за активно учешће у музичком и културном животу и доприноси психофизичкој релаксацији и рекреативном учинку наставног процеса. У оваквим активностима важнији је сам процес од исхода учења.
- Групним и појединачним пјевањем или свирањем развија се сарадња, одговорност и интересовање ученика за активно учешће у музичком и културном животу своје средине.
- Пјесме је потребно учити и изводити по слуху и из нотног текста, с циљем развијања способности повезивања нотне слике са звучним доживљајем и мелодијским кретањем. Употреба нотног текста и солмизације у настави има функцију развијања музичке перцепције и активног учешћа ученика у интерпретацији музичког дјела, а не усвајања вјештина пјевања с листа карактеристичних за музичко образовање.
- Музички инструменти упознају се кроз слушање одговарајућих музичких примјера, уз представљање њихове употребе у различитим стилским и жанровским контекстима. Значајне звучне карактеристике и техничке могућности инструмената потребно је приказати путем аудио и аудио-визуелних музичких примјера.
- Примјери су илустративног карактера и не морају се слушати у цјелини, али се слушање у цјелини препоручује уколико то расположиво вријеме дозвољава.
- Вербално усвајање музичко-теоријских појмова треба да буде у функцији слушног искуства и не треба превазилазити ниво који ученик може непосредно препознати у музичком примјеру. Континуираним радом потребно је развијати и обогаћивати музички речник ученика.
- Знање ученика потребно је провјеравати уз употребу музичких примјера, усменим путем, кроз квизове, тестове (најмање један у току полугодишта) и писане радове, укључујући и облике кооперативног учења. Активно учешће ученика у репродукцији музике има првенствено развојну и мотивациону улогу.
- Наставник је дужан да прати напредовање ученика и води евиденцију о постигнућима сваког ученика појединачно.
- Ученици морају бити унапријед упознати са методама, техникама и критеријумима оцјењивања, а вредновање и оцјењивање потребно је вршити у складу са одредбама важећег правилника о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.
- Наставник треба континуирано да ради на подизању нивоа музичке и опште културе ученика.
- Настава треба да подстиче развој екстринзичних (оцјене, похвале и награде) и интринзичних облика мотивације, који произлазе из унутрашњег интересовања и задовољства у учењу, кроз занимљиве активности, разноврсне методе рада и квалитетне повратне информације. Посебно је важно повезивање музике са другим наставним областима, јер музика може представљати значајно средство мотивације, емоционалног изражавања и стварања позитивне радне атмосфере.
- Програм наставе музичке културе је отвореног типа, што наставнику омогућава да, поред обавезних садржаја, креира и прилагођава дио наставе у складу са жељама, интересовањима и могућностима ученика, као и специфичностима локалне средине.
- Наставник је обавезан да ради на формирању школског хора и/или оркестра, као и на једногласном, двогласном и вишегласном извођењу композиција домаћих и страних аутора. Уколико није могуће формирати наведене ансамбле, потребно је организовати рад у

мањим вокалним, инструменталним или вокално-инструменталним саставима. Кроз ансамблску праксу, поред развоја музичких способности, интересовања за заједничко музицирање и упознавања умјетничке музике, потребно је радити и на очувању домаће традиционалне музичке баштине.